de geestelijke verzorging der militairen tijdens de herhalingsoefeningen, door predikanten die tijdelijk voor dit werk worden uitgenoodigd.

Ds Meijerink rapporteerde verder over een brief van Ds N. Diemer te Vijfhuizen, over den doorloopenden arbeid in de garnizoenen. Besloten werd, aan zijn verzoek, om daarop de aandacht der kerken te vestigen, niet te voldoen, als behoorende het door hem verlangde niet tot de zaak der Synode, noch van haar deputaten, maar tot die der garnizoenskerken.

Tenslotte rapporteerde Ds Meijerink over een brief van den heer A. van Helden, een der deputaten voor de verzorging van de geestelijke belangen der militairen, waarin deze verschillende mededeelingen deed. De Synode besloot, den heer Van Helden te berichten, dat zij met belangstelling en dankbaarheid van zijn schrijven heeft kennisgenomen.

Bij vernieuwde stemming werd thans met 27 stemmen vóór aangenomen het volgende voorstel van Dr K. Dijk, Ds J. L. Schouten, Ds H. Meijerink en ouderling J. v. d. Waals:

De Synode besluit:

(toe te voegen aan de conclusie betreffende het Leerboek)

„4a. Een opwekking te doen uitgaan, dat zij, die daartoe zich gedrongen gevoelen, de samenstelling van een leerboek voor de catechisaties ter hand nemen en onder pseudoniem een proeve van een leerboek aan het nader aan te geven adres inzenden,

b. een drietal deputaten te benoemen, bij wie voor 1 Jan. 1932 deze proeven kunnen worden ingeleverd,

c. aan deze deputaten op te dragen, uit de geleverde proeven zoo mogelijk een keuze te doen, en deze proeven met een gemotiveerd oordeel voor 1 Januari 1933 aan de kerken door te zenden en bij de e.k. Generale Synode in te dienen".

26 stemmen waren uitgebracht op het voorstel der commissie:

„4. Geen nieuwe deputaten te benoemen, maar af te wachten wat in dezen uit onze Gereformeerde Kerken zal opkomen".

Prof. Dr J. Waterink rapporteerde nader over een lesrooster voor het catechetisch onderwijs aan schipperskinderen.

Het voorgestelde rooster werd aanvaard en besloten werd, het aan de kerken toe te zenden met dringende aanbeveling. Ook in de Christelijke schippersbladen zal het gepubliceerd worden.

Prof. Waterink rapporteerde thans namens de commissie, die staande de Synode nader advies zou uitbrengen inzake de practische uitvoerbaarheid van de benoeming van een hoogleeraar in de zendingsvakken aan de Theologische School te Kampen.

De volgende beslissing werd genomen:

1e. Het besluit van de Synode in haar negende zitting aldus aan te vullen, dat gelezen worde: „zij besluit maatregelen te nemen, welke kunnen leiden tot de benoeming van een buitengewoon hoogleeraar in de zendingsvakken aan de Theologische school te Kampen".

2e. Aan de Curatoren der Theol. School op te dragen, tegen de eerstvolgende Generale Synode een ontwerp van wijzigingen in de bestaande regelingen, zooals deze wijzigingen door het sub I genomen besluit noodzakelijk worden, vast te stellen en aan de Synode ter goedkeuring voor te leggen.

3e. Aan de Curatoren en Hoogleeraren der Theologische School op te dragen, voor zij definitieve voorstellen inzake de benoeming van een Hoogleeraar in de Zendingsvakken aan de Synode voorleggen, overleg te plegen met de Theologische faculteit der Vrije Universiteit, voorzoover zulks mogelijk is.

4e. Aan de Curatoren en eveneens aan de Deputaten voor de Zending op te dragen uit te zien naar een persoon, geschikt om benoemd te worden tot Hoogleeraar in de Zendingsvakken, met dien verstande, dat Curatoren en Deputaten voornoemd elkander op de hoogte houden van den stand van zaken.

5e. Aan de Deputaten voor de Zending op te dragen, zoodra hun aandacht op een geschikt persoon gevestigd is, in overleg te treden met de afzonderlijke vergaderingen op Midden-Java en op Soemba, en daarna hun gemotiveerd advies uit te brengen aan de Curatoren der Theologische School, die daarna, behoudens het sub 3 bedoeld overleg, tezamen met het moderamen der Zendingsdeputaten een voordracht ter benoeming van den Zendingsleeraar indienen, een en ander naar de regelen daarvoor gesteld, met dien verstande, dat eerst nadat een bepaalde voordracht omtrent een te benoemen persoon mogelijk is, beslist zal worden, welke Zendingsvakken zullen worden opgedragen aan den te benoemen Hoogleeraar.

6e. Aan de Curatoren op te dragen om, indien het mocht zijn, dat er voor den 31 Juli 1932 een voordracht gereed was, daarvan kennis te geven aan het Moderamen der tegenwoordige Generale Synode met verzoek de Synode te doen samenkomen.

7e. Deze Generale Synode provisorisch te sluiten en aan het Moderamen op te dragen de Synode te doen samenkomen voor de zaak der benoeming van een Hoogleeraar in de Zendingsvakken en wat daarmede samenhangt, indien de sub 6 genoemde voorwaarde wordt vervuld en zulks binnen twee maanden nadat het verzoek daartoe inkwam.

8e. de verdere beoordeeling en beslissing over wat het door de deputaten voor de zending bij de Generale Synode ingediende rapport inzake „betere vooropleiding" voorstelt betreffende missionaire artsen en verplegend en onderwijzend personeel te laten rusten, totdat een hoogleeraar in de Zendingsvakken zal zijn benoemd.

Prof. Dr V. Hepp rapporteerde nader over het rapport inzake de herziening der Liturgie, m.n. over de wijziging van het huwelijksformulier. Voorgesteld werd van een invoeging achter de clausule „de gave der ontbinding" af te zien.

Na eenige discussie werd dit voorstel met 39—13 stemmen aangenomen.

Ouderling J. de Wit rapporteerde vervolgens nog over een bezwaarschrift van den Kerkeraad van Siegerswoude tegen de goedkeuring door de Particuliere Synode van Groningen van een besluit der Classis Grootegast inzake de grenswestie De Wilp-Siegerswoude, alsmede over een advies van J. J. Wagenaar en 3 anderen te Siegerswoude betrekking hebbende op dezelfde zaak.

De volgende conclusie werd met algemeene stemmen aanvaard:

De Synode besluit:

1e. deputaten te benoemen, die een onderzoek ter plaatse instellen, teneinde te trachten de zaak tot een goed einde te brengen en hierover op de volgende Synode te rapporteeren;

2e. de Particuliere Synode van Groningen en de betrokken kerkeraden van deze benoeming kennis te geven.

Ouderling J. de Wit rapporteerde verder over bezwaren van de kerken van Goënga en Sybrandaburen tegen het besluit der Generale Synode van Groningen inzake grenswijziging tusschen deze kerken en die van Scharnegoutum.

De commissie stelde voor:

1e. de grensregeling tusschen de kerken van Goënga c.a., Sybrandaburen c.a. en Scharnegoutum c.a. definitief vast te stellen als omschreven in de Acta art. 279 der Generale Synode van Groningen 1927;

2e. de betrokken kerkeraden hiervan mededeeling te doen.

De vergadering werd hierna verdaagd, nadat de praeses in dankgebed was voorgegaan.

18e zitting.

De zitting van Woensdag 17 September werd aangevangen met het zingen van Psalm 89 : 3 en 6 en gebed, waarna appèl nominaal gehouden werd en de notulen werden vastgesteld.

Van Dr J. Berg kwam een vriendelijk schrijven in, waarin hij dank betuigde voor de hem ter Synode betoonde gastvrijheid.

Prof. L. Lindeboom zond een missive, houdende opmerkingen over de voorstellen inzake het vrije kerklied en van den uitbouw der belijdenis. Het werd in handen der commissie gesteld.

Aan de orde waren hierna de nadere conclusies inzake het Zuiderzee-vraagstuk.

De commissie stelde de volgende conclusies voor:

De Generale Synode besluit:

I. Deputaten te benoemen met de opdracht, om:

a. met de bij den geestelijken arbeid onder de Zuiderzeewerkers betrokken kerken en de deputaten der Classes, waaronder deze ressorteeren, en in overleg met het „Algemeen Gereformeerd Zuiderzee-Comité" maatregelen te beramen aangaande den verderen gang van zaken en dien financieelen steun te bieden, die bij de nieuwe reguling noodig zal blijken;

b. het „Algemeen Gereformeerd Zuiderzee-Comité" bij de afwikkeling zijner financiën met raad en financieelen steun ter zijde te staan en te trachten het daarheen te leiden, dat de gebouwen, waar dit nog noodig is, komen ten name der plaatselijke kerken en dat dit Comité binnen den termijn van drie jaren van zijne financieele verplichtingen wordt ontheven;

c. te doen, wat bij den voortgang van het Zuiderzee-werk zal blijken van de zijde der gezamenlijke kerken noodig te zijn;

d. aan de kerken dringend te verzoeken jaarlijks in de maand Januari eene collecte te houden, en die af te dragen aan de Deputaten voornoemd;

e. aan de eerstvolgende Generale Synode verslag te doen van hun arbeid en van den stand der werkzaamheden en minstens twee maanden vóór het samenkomen dezer Synode een exemplaar van dit verslag aan elk der kerken te doen toekomen;

II. van deze beslissing kennis te geven aan de betrokken kerken en classes, aan de Particuliere Synoden van Friesland (Z. G.) en van Noord-Holland en aan het „Algemeen Gereformeerd Zuiderzee-Comité".

Deze conclusies werden met een kleine wijziging aanvaard, behoudens de vaststelling van het aantal Deputaten, waarover eerst in comité gehandeld zal worden.

Ds. R. J. v. d. Veen rapporteerde namens Commissie I over het vraagstuk van het Kerkgezang.

De commissie stelde de volgende conclusies voor:

De Synode besluite:

de voor de Liturgie te benoemen Deputaten op te dragen:

a. eenige liederen bijeen te brengen, die berijming zijn van in de Heilige Schrift voorkomende liederen, en liederen, die op de Heilige Schrift zijn gegrond, om den Kerken te worden aangeboden ten gebruike, inzonderheid op de Christelijke feestdagen en den Goeden Vrijdag, bij de bediening der Heilige Sacramenten, de bevestiging van ambtsdragers en huwelijksbevestigingen, en

b. aan de eerstvolgende Generale Synode van hun arbeid te rapporteeren, en dit rapport één jaar vóór de Synode aan de Kerken ter kennisgeving toe te zenden.

Wat betreft de hun gegeven opdracht sub *c*: Den bundel „Eenige Gezangen" nogmaals te overzien, en daarbij rekening te houden met de ingekomen voorstellen en opmerkingen — daarvan rapporteerden Depp., dat het hun voorkwam beter te zijn, met de uitvoering er van te wachten, tot de Synode in de principieele kwestie van het zingen van gezangen in de Kerk des Heeren een beslissing heeft genomen."

Uwe commissie stelt U voor de handeling van Depp. te dezen opzichte goed te keuren en aan dezelfde te benoemen Deputaten op te dragen, rekening houdende met de ingekomen voorstellen en opmerkingen, den bundel „Eenige Gezangen" nogmaals te overzien, en de eerstvolgende Synode te dienen van advies.

Wat aangaat de zangwijzen der Psalmen en het rhythmisch zingen van de Psalmen, stelt Uwe commissie voor te besluiten overeenkomstig de conclusies van het rapport sub *e* en *f*.

Wat betreft het door den Kerkeraad der Geref. Kerk van Amsterdam (West) ingediende voorstel (Agendum C, 13, III) om de herziening van de thans onder ons gebruikte psalmberijming, speciaal uit Schriftuurlijk en confessioneel oogpunt aan Deputaten op te dragen, stelt Uwe commissie Uwe vergadering voor, deze zaak in handen van dezelfde Deputaten te stellen.

En ten slotte stelt Uwe commissie Uwe vergadering voor, Deputaten voor al hun omvangrijken en gewichtigen arbeid hartelijk dank te zeggen en van de hun gegeven opdracht hen te déchargeeren.

Een breede bespreking volgde.

Ds W. Breukelaar stelde voor, uit te spreken:

„Inzake het vraagstuk van het kerkgezang besluit de Generale Synode geen maatregelen te nemen om door toevoeging van vrije kerkliederen te komen tot uitbreiding van den bundel „Eenige Gezangen".

Dr W. A. van Es stelde voor: „Geen deputaten meer te benoemen, maar het te laten bij de betuiging van dank voor en instemming in het algemeen met het rapport en de conclusiën, vervat onder *c* en voorts te wachten tot de kerken zelf (liefst langs den weg van classes en Particuliere Synodes) bij de Generale Synode komen, met den wensch om den bundel „Eenige Gezangen" met bepaalde liederen uit te breiden."

Het voorstel van Dr. Van Es werd verworpen met 38 tegen 17 stemmen. Van de adviseerende leden waren 2 tegen, 1 voor en 1 blanco.

Het voorstel van Ds Breukelaar werd verworpen met 29 tegen 26 stemmen. Van de prae-adviseerende leden waren drie voor en 1 blanco.

Het eerste lid van het voorstel der commissie, geamendeerd door Dr. Dijk — welk amendement door de commissie werd overgenomen — werd aangenomen met 35 tegen 20 stemmen.

Nog werd door de commissie overgenomen een amendement van Ds Bavinck, waardoor de eerste alinea komt te luiden:

a. „Den bestaanden bundel „Eenige Gezangen" uit te breiden met eenige liederen, die berijming zijn van Schriftgedeelten, of die zich aan de Heilige Schrift ten nauwste aansluiten, om den Kerken te worden aangeboden ten gebruike inzonderheid op de Christelijke feestdagen, op de dagen, die bestemd zijn voor de herdenking van het lijden en sterven van Christus, bij de bediening der Heilige Sacramenten, de bevestiging van ambtsdragers en huwelijksbevestigingen".

De overige conclusies werden ongewijzigd aanvaard.

De voorzitter bracht de Deputaten een woord van hartelijken dank voor hun omvangrijk en zaakrijk rapport en commissie en rapporteur voor hun arbeid.

Ds J. de Vries rapporteerde nader over het formulier voor de bevestiging van diakenen, dat naar de commissie was teruggezonden.

Tijdens de bespreking stelde de praeses voor, deze zaak opnieuw naar Deputaten te verwijzen.

Bij zitten en opstaan werd dit verworpen.

Het voorstel der commissie om het voorstel van den heer van Beeck Calkoen (voorstel Synode 1923) niet te aanvaarden werd met slechts enkele stemmen tegen aangenomen.

Met 38 tegen 16 stemmen werd besloten, het concept van de hoogleeraren Hoekstra en Bouwman niet te aanvaarden.

De voorstellen van 's-Gravenhage-Oost en 's-Gravenhage-West waren daarmee gelijk afgewezen en de conclusies van Prof. Hepp als rapporteur aanvaard.

Prof. Dr H. Bouwman vroeg en verkreeg verlof tot het indienen van een nota inzake het ongedoopt laten van kinderen van doopleden in sommige kerken in het Noorden des lands.

De praeses deelde mee, dat ook Prof. Dr H. H. Kuyper met deze nota accoord gaat.

Besloten werd, de conclusie van de nota, waarin een besluit aan de Synode werd voorgelegd, in handen te stellen van een commissie, bestaande uit Ds W. Breukelaar, Dr K. Dijk en Dr W. A. van Es.

De zitting werd hierna geschorst.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Duurswoude: C. Boon, cand. te Amsterdam en G. J. Sybesma, cand. te Dedemsvaart.
Schiedam: A. J. Bouma te Heerenveen en J. v. d. Moulen te Soest.

Beroepen te:

Duurswoude: C. Boon, cand. te Amsterdam.
Grijpskerk: D. J. Velsink te Musselkanaal.
Hoornsterzwaag (als Evang.-Pred.): H. Retel, cand. aldaar.
Mijdrecht en Willemstad: S. Hoekstra, cand. te 's Gravenhage.
Oostburg: E. Mobach, cand. te Haarlem.
Westmaas: T. Fossen, cand. te Baarn.

Aangenomen naar:

Hoornsterzwaag (als Evang.-Pred.): H. Retel, cand. aldaar.
Ommen: W. de Graaf te Hoogersmilde.
Ter Aar: D. Warnink, cand. te Amsterdam.

Bedankt voor:

Numansdorp—Klaaswaal: S. Hoekstra, cand. te Den Haag.
Reitsum: H. H. van Kapel te Kooten.
Zuid-Beijerland: F. de Vries te Raamsdonk.

Intrede te:

Aalten: Th. Delleman, Tekst 2 Cor. 3:18.
Culemborg: H. M. Ploeger, Tekst Psalm 122.
Utrecht (als Miss. pred.): A. F. Keuchenius. Tekst Matth. 9:37 en 38.

Geref. Kerk van Scheveningen.

In de jongste vergadering van den Kerkeraad der Geref. Kerk van Scheveningen heeft de de sectie mededeeling gedaan, dat de wijk wegens de steeds voortgaande uitbreiding onvoldoende wordt bearbeid. Besloten werd zich opnieuw te wenden tot de Commissie van Beheer om de financieele zijde van het eventueel beroepen van een vijfden predikant nog eens onder oogen te zien en daaromtrent op den breeden Kerkeraad te rapporteeren.

Geref. Kerk van 's Gravenhage-Oost.

De kerkeraad der Geref. Kerk van Den Haag-Oost heeft besloten om niet over te gaan tot den bouw van een hulpkerk in het Bezuidenhoutkwartier te Den Haag, maar te blijven uitzien naar een preekgelegenheid in dit stadsdeel.

Beroepbaar:

Cand. P. Mobach verzoekt ons te willen vermelden, dat hij na 15 Sept. zich beroepbaar stelt bij de Geref. Kerken. Zijn adres is: Talmastraat 10, Haarlem.

Met emeritaat.

Op de Dinsdag gehouden vergadering van de Classis Rotterdam der Geref. Kerken is met ingang van 1 Dec. a.s. emeritaat verleend aan Ds C. B. Bavinck, van Rotterdam en Ds C. B. Schoemakers, van Katendrecht. Het examen van Ds J. A. C. Ruitmann, beroepen Miss. Dienaar des Woords van Rotterdam, is uitgesteld en zal plaats vinden op de verlengde classis van Dinsdag 7 October.

„GEREF. KERKEN IN HERSTELD VERBAND".

Beroepen te:

Zaandam: J. J. Buskes te Oosterend (T.).

GEREF. GEMEENTEN.

Beroepen te:

Giessendam: W. C. Lamain te Leiden.

Bedankt voor:

Alblasserdam: J. Fraanje te Barneveld.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Bergambacht: H. A. de Geus te Huizen.
Doemburg (toez.): H. W. Lovink te Gramsbergen.
Enter: E. Schimmel te Ameide en Tienhoven.
Gelselaar: H. G. Groenewoud, cand. te Vriezenveen.
Marken: Jac. Treffers, cand. te Eemnes-buiten.
Moercapelle: J. E. Uitman, cand. te Zeist.
Oosterhout (G.): G. v. Veldhuizen te Nigtevecht.
Rijssen: J. H. v. Schuppen te Lunteren.
Schalkwijk: D. E. J. Hupkes te Oosterwolde (Gr.)
Vaassen: G. Lans te Suawoude.
Wageningen: J. L. G. Grégory te Gorssel.
Wehl (toez.): C. M. van Endt, cand.
Wilsum: J. G. Abbringh, cand. te Groningen.

Aangenomen naar:

Bemmel: Th. J. H. Israël te Angerlo.
Coevorden: D. Tammmga, evang. te Stadskanaal.
Nes en Wierum: J. H. F. Engel, cand. te Groningen.

Bedankt voor:

Bergschenhoek: C. v. d. Wal te Dirksland.
Drachten (Evang.): A. Kouzenkamp te Uithuizermeeden.
Engelbert: G. Muys te Drempt.
Genemuiden: G. J. Koolhaas te Charlois.
Hollandsche veld: J. F. Th. v. d. Linde te Heeg.
Midlum: J. H. F. Engel, cand. te Groningen.
Purmerland: S. R. Hermanides te Valkenburg (Z.H.).
Spijk: H. W. J. Hanselaar te Rijperkerk.
Vierhuizen—Zoutkamp: K. G. Kwint te Terkaple.

Afscheid van:

Benthuizen: J. Haring. Tekst: Joh. 3:36.
Breda: J. H. H. van Beem. Tekst: Matth. 13:3 b.
Hantum: K. Kloosterman. Tekst: 1 Petr. 1:23 en 24.
Muiden: P. A. v. Hinsbergen. Tekst: 1 Joh. 2:28.
Terhorne: L. H. W. Theunissen. Tekst: Ex. 25:40.
Zegveld: A. J. Westra Hoekzema. Tekst: Deut. 33:27.

Intrede te:

Zuiderwoude: A. M. Knottnerus. Tekst: Hand. 1:8.

CORRESPONDENTIE.

Herinnering.

8 October a.s. wordt gedisponeerd over het abonnementsgeld voor den termijn 1 October 1930—31 Maart 1931 (ad f 2.50 + 15 cts dispositiekosten).

In verband hiermede verzoeken wij onzen abonné's, die er de voorkeur aan geven het bedrag te remitteeren, dit vóór genoemden datum te willen doen. (Postrekening 36000).

DE UITGEVERS.